

Zdravý zisk

Juraj Karpiš
www.INESS.sk

I N S T I T U T E   O F   E C O N O M I C   A N D   S O C I A L   S T U D I E S

www.INESS.sk

Obsah

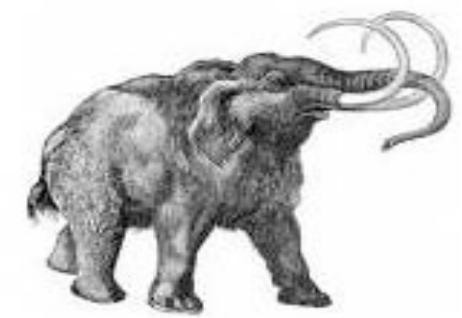
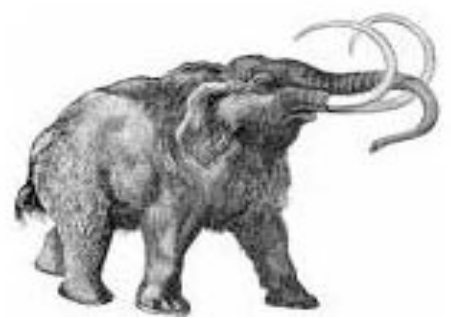
- INESS
- Prečo Zdravý zisk?
- Zisk a jeho funkcie
- Protiargumenty
- Neziskové a štátne

Hospodárstvo už dávno
nie je
hrou s nulovým súčtom

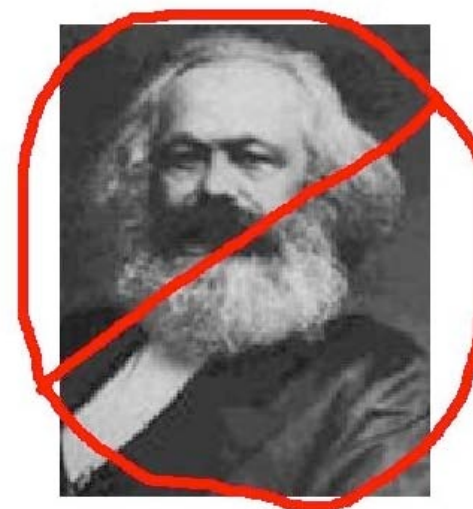

< - ZISK - >

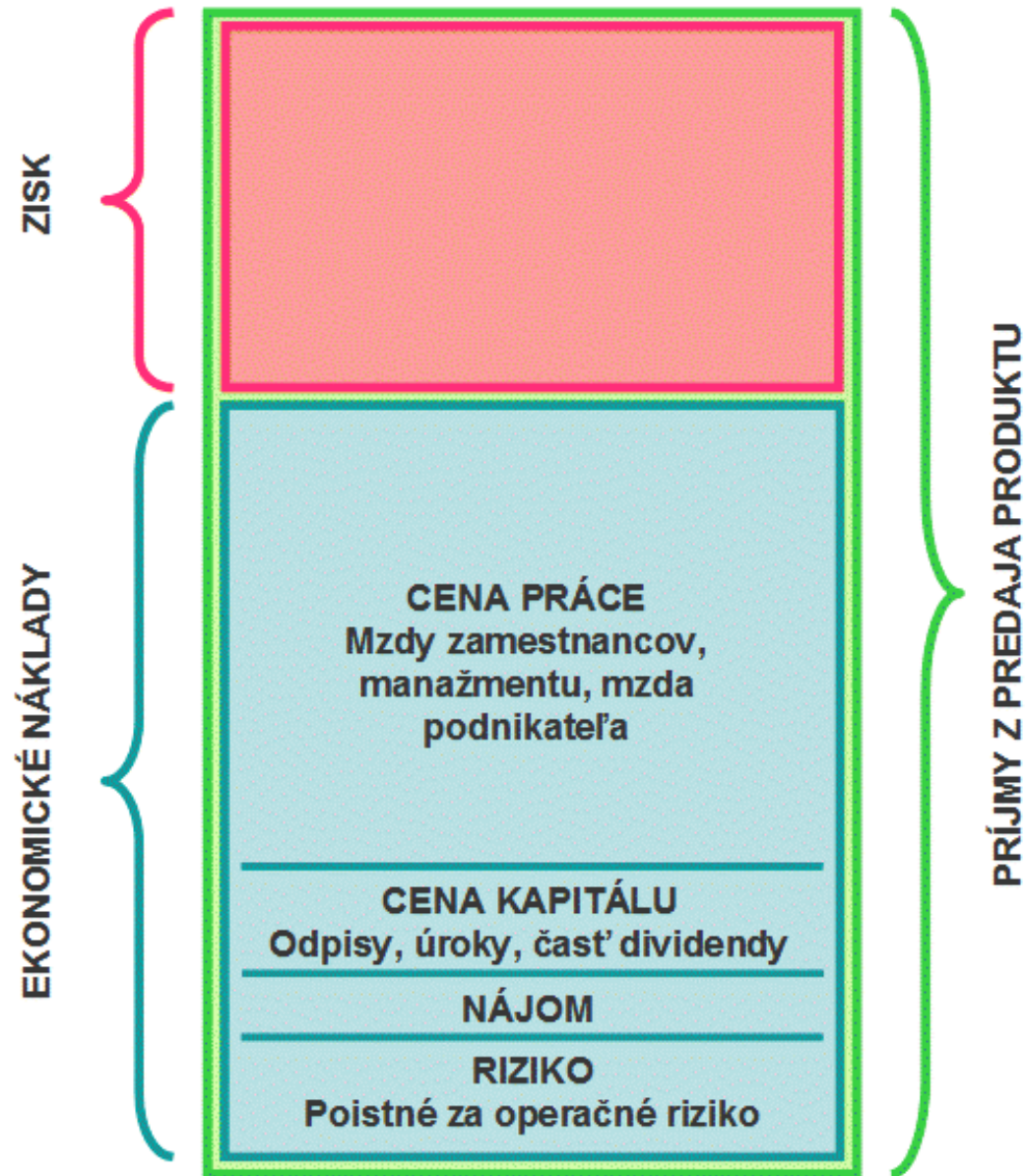
Zisk nepochádza z vykorisťovania

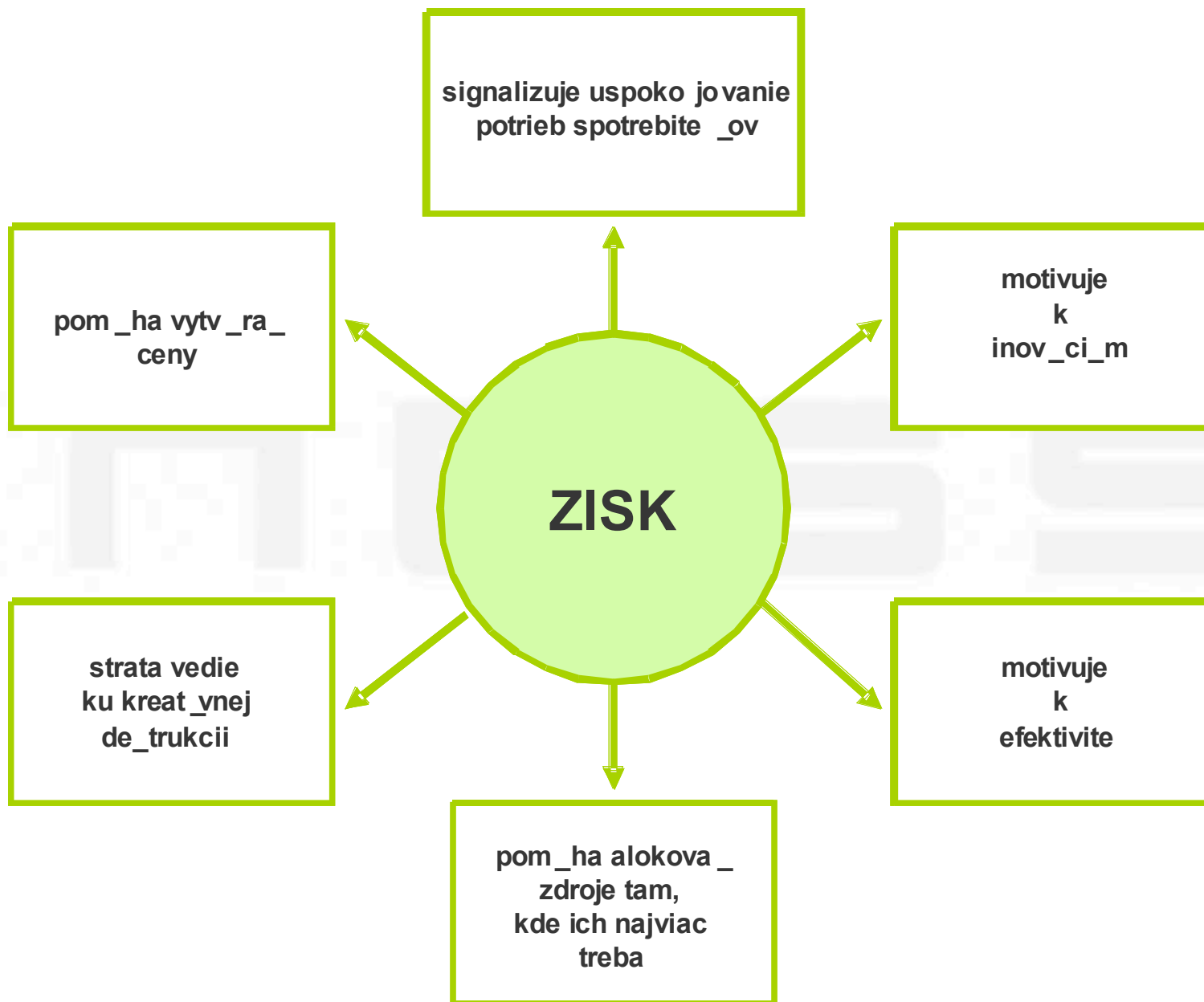

Ak zisk pochádza z vykorisťovania zamestnancov,
je strata vykorisťovaním kapitalistov?

**Dobrovoľný obchod umožňujúci deľbu
práce a špecializáciu
vytvára nové hodnoty**

Zisk signalizuje
vytváranie
novej
hodnoty
v spoločnosti

Ekonomía zdravotníctva základné pojmy

„Zdravie nie je tovar!“

„So zdravím nemožno obchodovať!“

Vzácnosť

„Základným východiskom ekonómie je vzácnosť – nikdy nie je niečoho toľko, aby boli úplne uspokojení všetci záujemcovia. Základným východiskom politiky je ignorovať základné východisko ekonómie.“

Thomas Sowell

Za nedostatok zdrojov v zdravotníctve nemôže ekonóm, on tento nedostatok len odhaľuje a pomáha ho racionálne riešiť.

Kľúčové sú motivácie

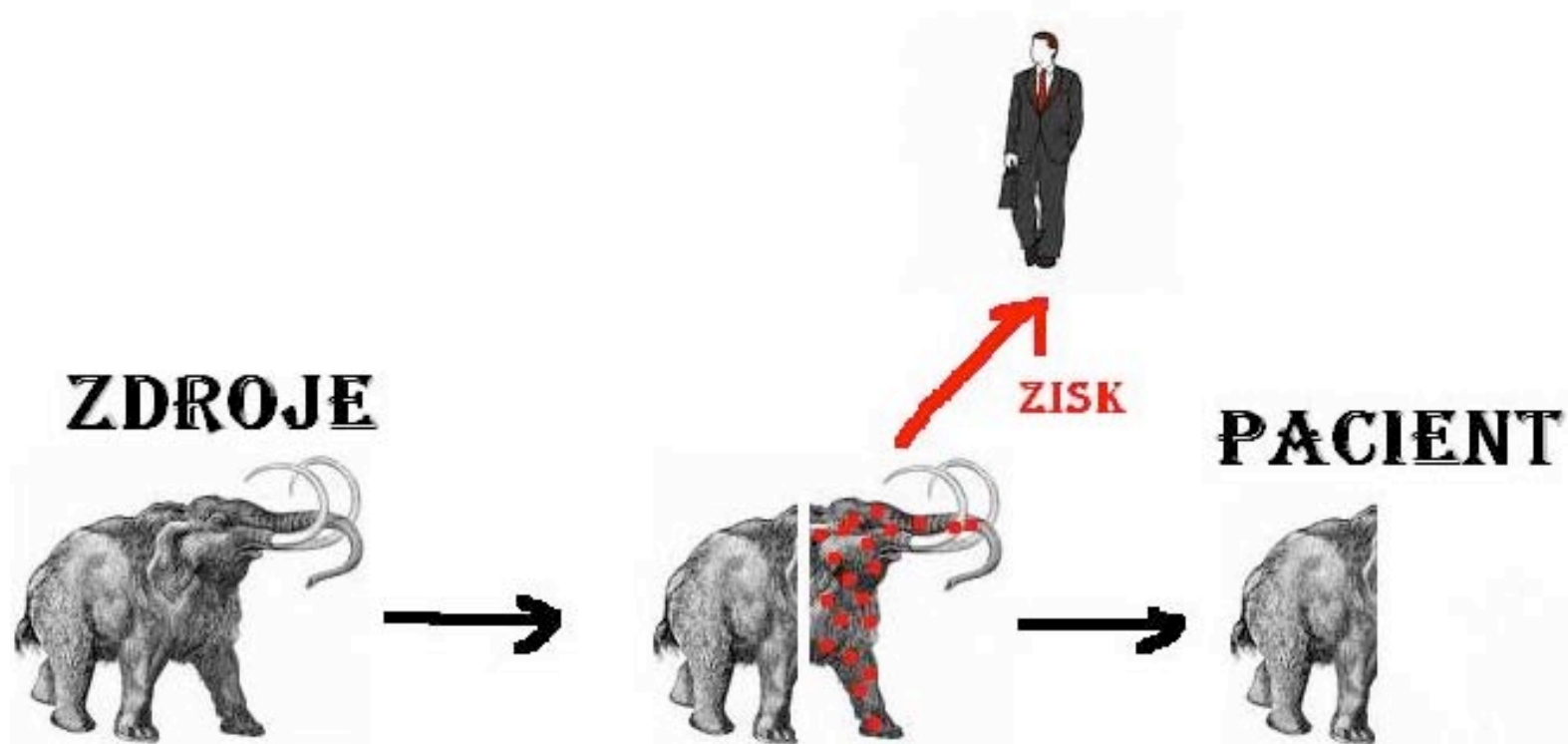

V otázke kto a ako má produkovať zdravotnú starostlivosť je kľúčové nastavenie motivácií

Prečo práve v zdravotníctve zisk nie – populárne argumenty

- **Nemorálny** - zisk v zdravotníctve nepochádza z utrpenia druhých ale z odstraňovania tohto utrpenia
- Zdravotníctvo **príliš dôležité** aby ho zabezpečoval trh
- **Ubudne zdrojov na zdravotnú starostlivosť** – rovnaké náklady môžu vyprodukovať rôznu hodnotu pre pacienta

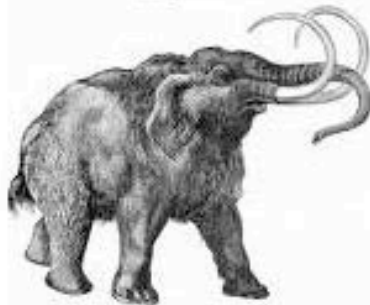
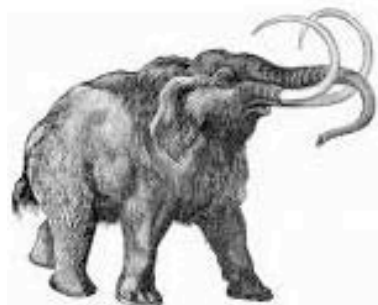

↑ ZISK

PACIENT

ZDROJE

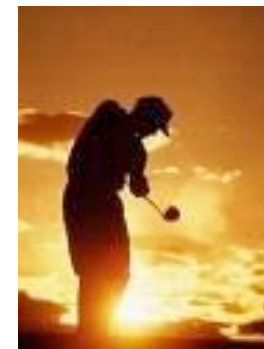
Prečo práve v zdravotníctve zisk nie – argumenty vyplývajúce zo špecifík

- **Informačná asymetria** – neziskovosť ako údajný signál dôvery
- **Monopoly a bariéry vstupu do odvetvia**
- **Solidarita**
- **Problém s monitorovaním efektívnosti vynakladania verejných zdrojov v zdravotníctve**

Formálny zákaz zisku subjektom vedie k:

- **Extrakcii** reziduálneho zisku vedúcimi pracovníkmi v inej forme – **tunelovanie** (selfdealing), **nevýhodné zmluvy** (desiatnik), **transakcie s nehnuteľnosťami**, **nadsadené platy alebo iné neštandardné benefity vedúcich pracovníkov** (autá, kancelárie, zamestnávanie kamarátov),

Formálny zákaz zisku subjektom vedie k:

- Absencii **motivácie k efektivite**
- **Absencia inovácii** v napĺňaní potrieb pacientov
- **Neschopnosť pritiahnúť** kapitál na investície
- Namiesto maximalizácie hodnoty subjektu max. úžitku pracovníkov
- Nemožnosť predaja **zabraňuje prebratiu a výmene neschopného manažmentu**

Štátne vlastníctvo negatíva ešte zosilňuje

- slabšia kontrola
- politické, nie odborné nominácie
- krátkodobý (volebný) horizont
- nehrozí likvidácia neefektívnych zariadení

Výsledok prehnannej regulácie a absencie podnikania

- V zdravotníctve nedochádza k spájaniu a spoločnému oceňovaniu príbuzných alebo spolu súvisiacich produktov,
- nedostatočne sa využívajú konzultácie **elektronickou alebo telefonickou formou**,
- pôsobí tu množstvo **kartelov a monopolov**
- chýba **elektronická archivácia zdravotných záznamov a aktívna práca s elektronickými databázami**
- na komunikáciu a informovanie pacienta sa nevyužívajú **klasické komunikačné kanály akým je napríklad reklama**

Zisk v zdravotníctve nie je trhovým extrémizmom:

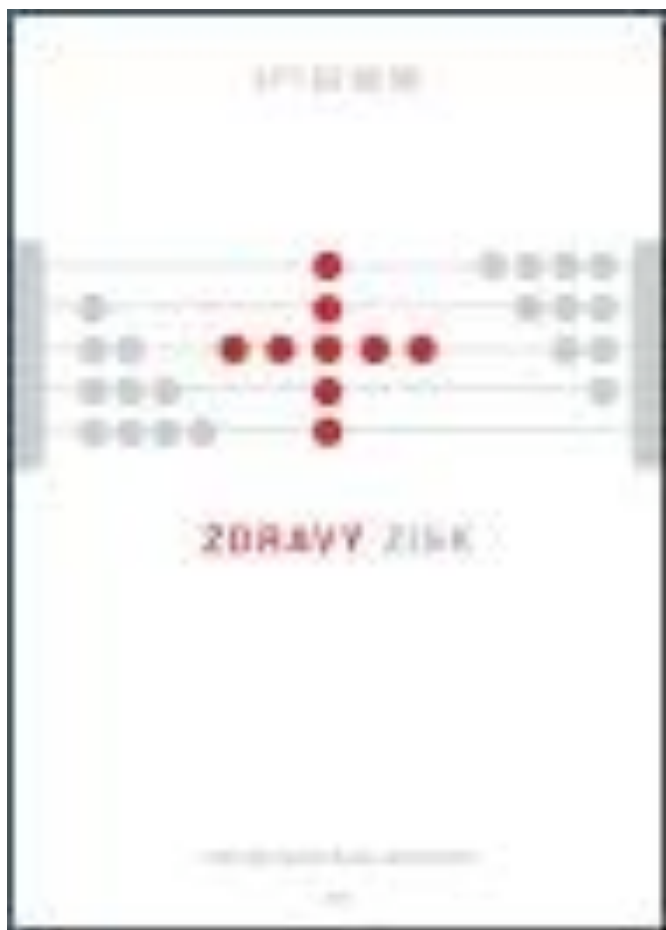
Zo záverov:

„By allowing profit-making (both for insurance companies and health care providers) in an appropriate regulatory environment, incentives for providing better health care at lower costs would increase.“

„Restart hospital privatization. ..The majority of hospitals are still controlled either by the ministry of health or by regional governments. They are poorly managed and lack incentives to enhance efficiency as well as resources for needed investments..“

IMF Working Paper september 2007, The Health Sector in the Slovak Republic:Efficiency and Reform, *Verhoeven, Gunnarsson, and Lugaresi*

Záver

Zisk je aj v zdravotníctve
hlavnou hybnou silou
k efektívite a
inováciám

Ziskovosť najlepšie
kontroluje konkurencia
nie regulácia